

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Městský soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Stibrála a soudců JUDr. Miroslava Stoklasy a JUDr. Heleny Karetové ve věci žalobce **M. S.**, nar. xxx, bytem xxx xxx, xxx, zastoupeného Mgr. Martinou Štěpáníkovou, advokátkou se sídlem Žitomířská 38, Praha 10, proti žalované **České republice – Ministerstvu spravedlnosti**, IČ 000 25 429, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, **o zaplacení 2,000.000,- Kč**, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 26. března 2013, č.j. 10 C 94/2010-105

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se mění tak, že náklady řízení činí 71.850,- Kč, jinak se ohledně částky 50.000,- Kč **p o t v r z u j e**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

V záhlaví uvedeným rozsudkem uložil soud žalované povinnost zaplatit žalobci 239.000,- Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Ve zbývající části, kterou se žalobce po žalované domáhal zaplacení 1,761.000,- Kč žalobu zamítl (výrok II.). Žalované uložil povinnost zaplatit žalobci náklady řízení 149.530,- Kč k rukám její zástupkyně do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok III.).

Žalované částky se žalobce domáhal z titulu zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu měla být způsobena nezákonným trestním stíháním. Nárok sestával ze zadostiučinění za výkon vazby ve výši 567.000,- Kč a za trestní stíhání ve výši 1,433.000,- Kč. Výrokem I. napadeného rozhodnutí bylo žalobci přiznáno zadostiučinění za výkon vazby ve výši 189.000,- Kč a za trestní stíhání ve výši 50.000,- Kč. V části týkající se nemajetkové újmy za výkon vazby a zadostiučinění za trestní stíhání a v rozsahu 1,383.000,- Kč nabyl rozsudek právní moci.

Při rozhodování vyšel soud I. stupně zejména ze skutkových zjištění, že usnesením Policie České republiky, KŘP hl. m. Prahy, SKPV Praha 4 ze dne 28.1.2009, č.j. PSP-2443/TČ-2008-71 bylo zahájeno trestní stíhání žalobce pro trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1 trestního zákona, kterého se měl dopustit tím, že dne xxx vyhodil či vystrčil z okna bytu M. P., která následkem pádu utrpěla mnohočetná poranění, kterým namíste podlehl. Žalobce byl 28.1.2009 zadržen policií ČR; usnesením Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 30.1.2009 byl vzat do vazby; 10.2.2010 byl vydán Vrchním soudem v Praze příkaz propuštění žalobce z vazby na svobodu; rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 13.10.2009 byl žalobce zproštěn obžaloby, neboť nebylo prokázáno, že stal skutek, pro nějž byl obžalovaný stíhán. Rozsudek nabyt právní moci 10.2.2010.

Po právním zhodnocení skutkových zjištění podle § 5 písm. a/ odst. 1, 8 odst. 1, 9 odst. 1 a 31a odst. 1, 2 zákona č. 81/1998 Sb. dovedl, že usnesení o zahájení trestního stíhání je nezákonným rozhodnutím ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., čímž žalobci vznikl nárok na náhradu škody z titulu vydání nezákonného rozhodnutí dle § 7 odst. 1 téhož zákona. Při posuzování nároku na zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním žalobce vzal v úvahu, že povaha trestné činnosti, pro který byl trest žalobce stíhán, je společností zcela odsuzována a veřejnost zpravidla zaujímá už od samého počátku trestního stíhání k podezřelému velmi negativní postoj, kterého se velmi těžce vzdává i poté, kdy stíhaná osoba nebyla shledána vinnou. Samotné trestní stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti. Zohlednil rovněž zjištění, že trestní stíhání žalobce nevešlo ve všeobecnou známost, nebylo výrazně medializováno, články z internetu žalobce nepoškozovaly. Délka trestního řízení (jeden rok) je zcela přiměřená. Argumenty žalobce, že došlo k zprůtrhání vazeb s rodinou v příčinné souvislosti s trestním stíháním, k narušení sousedských vztahů a traumatu žalobce v důsledku anonymních dopisů, označil za neprokázané. Uzavřel, že zejména s ohledem na povahu trestné činnosti, pro kterou byl žalobce stíhán a hrozbu vysokého trestu, není dostačujícím zadostiučiněním za nemajetkovou újmu pouhé konstatování porušení práva, ale je nutné poskytnout zadostiučinění v penězích, přičemž vzhledem k výše uvedeným zjištěním označil za přiměřenou částku 50.000,- Kč. Výrok o nákladech řízení odůvodnil ust. § 142 odst. 3 o.s.ř. za použití § 151 odst. 1 o.s.ř. Náklady řízení tvořily náklady spojené se zastupováním, přičemž odměnu advokáta vyčíslil dle vyhlášky č. 484/2000 Sb.

Do výroku I. ohledně částky 50.000,- Kč podala odvolání žalovaná. Soudu I. stupně vytkla nesprávné právní posouzení nároku na zadostiučinění za trestní stíhání. Vyslovila názor, že vznik imateriální újmy není namíste presumovat, ale prokazovat, stejně tak jako intenzitu újmy odůvodňující peněžní odškodnění. Žalobce imateriální újmu neprokázal. Soud I. stupně poskytl žalobci odškodnění pouze na základě objektivních okolností – povahy trestné činnosti. S těmito závěry nesouhlasí, když má ve shodě se soudní judikaturou za to, že každé trestní stíhání jistě představuje omezení souhrnu osobnostních práv, přičemž takové omezení je však legitimováno veřejným zájmem na ochraně společnosti před pachateli trestné činnosti. Dodala, že s ohledem na skutečnost, že žalobce byl po celou dobu trestního stíhání

ve vazbě, zakládalo by plnění z titulu nezákonného rozhodnutí duplicitní odškodnění. Navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku I. změnil tak, že se co do částky 50.000,- Kč zamítá.

Žalobce navrhl potvrzení napadeného rozsudku coby věcně správného. Podrobně přitom rozebíral nemajetkovou újmu, která mu vznikla v důsledku výkonu vazby.

Odvolací soud přezkoumal postupem dle § 212 a § 212a o.s.ř. rozsudek soudu I. stupně v rozsahu odvoláním napadeném, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo. Po zjištění, že odvolání bylo podáno včas a subjektem k tomu oprávněným, zabýval se odvolacími důvody uvedenými v ust. § 205 odst. 2 o.s.ř., zejména odvolacími důvody uplatněnými v odvolání žalobcem /§ 205 odst. 2 písm. g) o.s.ř./, bez nařízení jednání /§ 214 odst. 3 o.s.ř./ a odvolání důvodným neshledal.

Soud I. stupně dospěl na základě provedených důkazů ke správným skutkovým zjištěním a tyto také správně právně posoudil, přičemž se správně a v dostatečném rozsahu vypořádal se všemi odvolacími námitkami. Pro stručnost je tak možno odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku, se kterým se odvolací soud plně ztotožňuje.

K argumentaci odvolatele odvolací soud dodává, že soud I. stupně postupoval při posuzování existence nemajetkové újmy za trestní stíhání žalobce v souladu s judikaturou vyšších soudů. Při důsledném respektování presumpce nevinu představuje každé trestní řízení významný zásah do soukromého a osobního života trestně stíhaného a negativně se dotýká jeho cti a dobré pověsti /srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 10.3.2011 sp. zn. IV. ÚS 3193/10/. Vznik imateriální újmy tak judikatura presumuje. Nejvyšší soud ČR pak vytýčil kritéria, která indikují rozsah způsobené nemajetkové újmy v případech zahájení trestního stíhání (řízení), které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem. Těmi jsou: 1) *Povaha trestní věci*. Pod tímto kritériem se má na mysli zejména závažnost trestného činu kladeného osobě poškozené za vinu, neboť ta zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou osoba poškozená konkrétní trestní řízení proti ní vedené negativně vnímá. Ta souvisí i s hrozbou trestního postihu (druhem a výší trestu) a případného společenského odsouzení, jež se zrcadlí v charakteru veřejného zájmu chráněného trestními předpisy v konkrétním případě (tedy v těch veřejných hodnotách, které jsou chráněny konkrétní skutkovou podstatou obsaženou ve zvláštní části trestního zákoníku). 2) *Délka trestního řízení*. Toto kritérium zohledňuje zejména to, po jak dlouhou dobu zásah do osobnostních složek jednotlivce v důsledku proti němu vedenému trestnímu řízení trval. 3) *Následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby*. Toto kritérium umožňuje zohlednění individuálních následků trestního stíhání v osobnostní sféře poškozené osoby /srov. rozsudek ze dne 27. června 2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011/. Z uvedeného je zřejmé, že soud I. stupně nepochybil, pokud v daném případě poskytl žalobci odškodnění na základě existence objektivních okolností, když právě skutečnost, že žalobce neprokázal tvrzené individuální následky trestního stíhání, měly podstatný vliv na výši odškodnění, která by při jejich existenci byla vzhledem k povaze trestní věci /trestný čin vraždy/ a výši zadostiučinění přiznaných soudy v případech obdobných, podstatně vyšší. S odvolatelem pak nelze souhlasit v názoru, že plnění z titulu nezákonného rozhodnutí vylučuje skutečnost, že byl žalobce po celou dobu trestního stíhání ve vazbě. Při uplatňování nároku na přiměřené zadostiučinění za trestní stíhání, které skončilo zproštěním obžaloby a za omezení osobní svobody, ke kterému v rámci daného trestního stíhání došlo vazbou, je třeba jednotlivé újmy rozlišovat. V daném případě je zřejmé, že újma za omezení osobní svobody v sobě újmu způsobenou hrozbou vysokého trestního postihu a společenského odsouzení nezahrnuje.

Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně ve výroku o věci samé v rozsahu odvoláním napadeným podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.

Soud I. stupně nepochybil, pokud rozhodl o nákladech řízení dle ust. § 142 odst. 3 o.s.ř. Vzhledem k tomu, že nálezem ze dne 17. dubna 2013 sp. zn. Pl. ÚS 25/12 (uveřejněným pod č. 116, v částce 52, ročník 2013 Sbírky zákonů ČR) zrušil Ústavní soud ČR dnem 7. května 2013 vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 484/2000 Sb., bylo nutno vyčíslit odměnu advokáta žalobce dle vyhl. č. 177/1996 Sb. Odvolací soud proto nákladový výrok III. rozsudku soudu I. stupně v souladu s ust. § 220 o.s.ř. změnil a žalobci přiznal náhradu nákladů řízení v nové výši /7 úkonů právní služby po 9.260,- Kč, 1 úkon právní služby po 4.630,- Kč + 8 x paušální částka 300,- Kč podle § 7 bod 6, § 11, § 13 odst. 1, 3 vyhl. č. 177/1996 Sb./.

O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud dle § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o.s.ř., když v odvolacím řízení plně úspěšnému žalobci žádné náklady *potřebné k účelnému uplatňování nebo bránění práva ve smyslu ust. § 142 odst. 1 o.s.ř.* nevznikly. Podání ze dne 17.6.2013 odvolací soud za takový úkon nepovažuje, neboť jeho obsah se nevztahuje k odvoláním napadenému nároku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné /§ 238 odst. 1 písm. d) o.s.ř./.

V Praze dne 9. října 2013

JUDr. Zdeněk Stibral, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

R. Š.